

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๔

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหน้าที่ในคดีล้มละลาย รวม ๓ คำร้อง เพื่อขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง เป็นคำร้องของ นางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์ โดยนายวีระชัย แทนจิรวัดนา
ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ร้องเป็นเจ้าหน้าที่รายที่ ๒๕๖ จัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ ๗ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ได้
จองซื้อบ้านในโครงการของบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)
หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลาง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ความว่า
พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญกล่าวคือ
๑. พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตรารับบังคับใช้ภายหลัง
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมีบางส่วนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่รายใด
หรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรอง ก็สามารถลงมติ
ยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มซื้อบ้านถึงแม้จะมีจำนวนหลายร้อยคนก็ตาม
แต่มีจำนวนมูลหนี้ไม่มากและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่า ไม่สามารถคัดค้านหรือแก้ไข
แผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๖ จึงขัด
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกัน
ในการลงมติและเปิดช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณา
รับแผนฟื้นฟูกิจการ หากแผนฟื้นฟูกิจการเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ๑ กำหนด
อันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ แต่มีมูลหนี้
น้อยกว่าและไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะต่อรองกับผู้ทำแผนได้ น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อ
ความสงบสุขของประชาชน ทั้งที่ศาลเห็นแล้วว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่บางกลุ่ม แต่ต้องรับแผนเพราะ

LIRT

ได้ผ่านการลงมติรับจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการประ
เจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเฉพาะการลงมติรับแผนและการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงขัด
รัฐธรรมนูญ

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผน ได้ยื่นคำแถลงโต้แย้งคำร้องคัดค้าน
ของเจ้าหนี้รายที่ ๒๕๖ ความว่า คำร้องของเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๗ รายที่ ๒๕๖ เป็นคำโต้แย้งที่ไม่เป็นสา
อันควรได้รับการวินิจฉัย มีเจตนาประวิงกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการให้ล่าช้าออกไปโดยไม่
เหตุผลอันสมควร อาจเกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้รายอื่นและลูกหนี้ โดยมีเหตุผลประกอบสรุปว่า

๑. การพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ในลักษณะ
ของการจัดลำดับชั้นและกลุ่มของเจ้าหนี้ตามประเภทของหนี้และจำนวนหนี้ เพื่อกระจายสัดส่วน
การได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทข
เจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้นี้ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิ
ไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติ
ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒. การที่เจ้าหนี้รายที่ ๒๕๖ กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๒
มาตรา ๕๐/๕๘ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่า บทบัญญัติเป็นการจำกัดดุลยพินิจขอ
ศาลนั้นข้อกล่าวอ้างของเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เพราะการกำหนดใ
ศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจพิจารณาได้ตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี แล
กำหนดขอบการใช้อำนาจในลักษณะของอำนาจผูกพันที่มีอาจใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นได้ หากกร
ต้องตามที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้น การที่มาตรา ๕๐/๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของศาลใ
จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติใ
มาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะเห็นได้ว่า ได้ให้อำนาจดุลยพินิจของศาลไว้ในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาได้
เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จ จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษา
ให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งศาลสามารถใช้อำนาจดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรม
แก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง เป็นคำร้องของเจ้าหน้าที่รวม ๔ ราย (บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กับพวก) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๕๕ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องกับพวก ซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ของบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ขอฟื้นฟูกิจการ ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑. ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เจ้าหน้าที่รายที่ ๓๘ บริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด เจ้าหน้าที่รายที่ ๓๕ บริษัท แองโกลเอเชียโปรเจกส์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เจ้าหน้าที่รายที่ ๔๗ และบริษัท ชูต เคมี (ไทย) จำกัด เจ้าหน้าที่รายที่ ๓๕ ได้รับการจัดให้อยู่ใน ประเภทของเจ้าหน้าที่การค้า ของแผนฟื้นฟูกิจการที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อจะให้ศาล ล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนในคดีหมายเลขแดงที่ พ. ๒๗/๒๕๕๓ ของศาลล้มละลายกลางโดยในคดีดังกล่าวมีบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด เป็นลูกหนี้ที่ยื่นคำร้องขอให้ศาล มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการและศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

๒. ด้วยเหตุที่แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว มีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ ทั้งปวงแตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้ มากกว่าเจ้าหน้าที่การค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระ โดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น ขณะที่เจ้าหน้าที่การค้าได้รับชำระหนี้ เพียงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินที่ขอชำระ โดยตามแผนอ้างว่าเพื่อเป็นการล้างหนี้ให้หมดอันเป็น ข้อปฏิบัติที่ผู้ทำแผนเลือกใช้กับเจ้าหน้าที่การค้าประเภทเดียว แต่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้กับเจ้าหน้าที่กลุ่มอื่น

๓. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผน ในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหน้าที่ในกลุ่มการค้า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แผนฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากวิธีการชำระหนี้ และผลประโยชน์ที่ให้กับบรรดาเจ้าหน้าที่เป็นการเลือก ปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่โดยไม่เป็นธรรม

๔. มติของเจ้าหน้าที่ประชุมแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการ ก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมติดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๖ และ มาตรา ๕๐/๕๘ ทั้งที่วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายหรือฟื้นฟูกิจการมีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลาย ได้รับชำระหนี้ หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้ลูกหนี้

สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิเท่าเทียมกันขณะเดียวกัน เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วย แต่มาตรา ๕๐/๕๖ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนหนี้มากแม้จะมีเพียง ๑ หรือ ๒ ราย ก็สามารถมีมติพิเศษได้ เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนน้อยจึงถูกจำกัดสิทธิโดยปริยาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๔

๕. การที่พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนมีรายการครบถ้วน และข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน นั้น ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง จากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมกับเจ้าหนี้ที่มีมากกว่าแต่มีมูลหนี้น้อยกว่า ทั้งการที่มาตรา ๕๐/๕๒ ทวิ กำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้รายย่อยในการที่จะได้รับชำระหนี้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลและทำให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างกัน โดยไม่ได้คุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ คัดค้านคำร้องของผู้ร้อง ความว่า กฎหมายล้มละลายในส่วนของบทฟื้นฟูกิจการ กำหนดให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ประกันได้หลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันและต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การฟื้นฟูกิจการจะต้องสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในทางปฏิบัติของศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อประโยชน์โดยรวมแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชน โดยเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๕.๘๔ เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

คำร้องที่สาม เป็นคำร้องของเจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ (กองทุนรวมเกมมาแคปปีตอล ฯ) ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๘ หรือไม่ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการ ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

LIRT

๑. ผู้ร้องเป็นเจ้าของรายที่ ๑๔๒ และเป็นนิติบุคคลประเภทกองทุนรวม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๔๓ โดยขอรับชำระหนี้เป็นเงินต้นและดอกเบี้ยรวม ๔๒,๘๕๕,๐๑๒.๐๒ บาท ซึ่งคดีดังกล่าว บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) เป็นลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลาย เนื่องจากเป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน คือ เป็นหนี้เจ้าหนี้ทั้งสิ้น จำนวน ๘๕๔,๑๖๐,๕๓๖ บาท แต่มีสินทรัพย์มูลค่า ๗๖๖,๔๒๒,๕๘๕ บาท ซึ่งศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ และตั้งบริษัทลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน

๒. ในการทำแผนของบริษัทลูกหนี้ดังกล่าว ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ทำแผนได้จัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของกลุ่มที่ ๑๒ โดยแยกออกจากเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน และจัดสรรให้รับชำระหนี้โดยไม่เป็นธรรม ด้วยการตั้งสมมติฐานเองว่า ลูกหนี้มีภาระต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องเพียงร้อยละ ๓๑.๓ ของเงินต้น อีกทั้งยังปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังจากตั้งสมมติฐาน โดยปลดหนี้อีกร้อยละ ๒๕ จะทำให้เจ้าหนี้ (ผู้ร้อง) มีสิทธิได้รับชำระหนี้คืนประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ จึงเป็นการจงใจทำแผนเพื่อเอาเปรียบผู้ร้อง

๓. ผู้ร้องได้รับโอนสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ จากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พารา จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนนคร จำกัด และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนไทย จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนทั้งสิทธิ หน้าที่ ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ทั้ง ๓ แห่งแล้ว จึงเป็นเจ้าหนี้กลุ่มสถาบันการเงิน สมควรจัดอยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้กลุ่มที่ ๘ คือ ได้รับชำระหนี้ภายหลังปรับโครงสร้างหนี้ร้อยละ ๑๕ การจัดให้ผู้ร้องเป็นเจ้าของกลุ่มที่ ๑๒ ทำให้ต้องเสียเปรียบ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยไม่เป็นธรรม และไม่สุจริตใจต่อเจ้าหนี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

๔. มติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนฟื้นฟูกิจการไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ที่ประชุมเห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นไปโดยอาศัยจำนวนหนี้จำนวนมากของเจ้าหนี้รายใหญ่บางส่วนเข้าบังคับ และเอาเปรียบเจ้าหนี้ที่เป็นรายย่อยอื่น อีกทั้งทำให้เดือดร้อนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และไม่สามารถแก้ไขแผนได้เนื่องจากขาดคะแนนเสียงสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคล และให้มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลต่างๆ กัน โดยที่ไม่ได้เข้าไปคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคล

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ขอฟื้นฟูกิจการได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง คัดค้านเจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ความว่า

๑. มาตรา ๕๐/๕๖ ทวิ และมาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรา ๕๐/๕๖ เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่อง “มติพิเศษ” ตามกฎหมายล้มละลายเดิม ซึ่งมีผลทำให้โอกาสในการที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก อาจเกิดประเด็นปัญหาที่เจ้าหนี้รายใหญ่บางราย หรือเจ้าหนี้รายใหญ่เพียง ๒ - ๓ ราย ซึ่งรวมตัวกัน และมีจำนวนหนี้ถึงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด หรือแม้แต่เจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนคนมาก รวมทั้งคัดค้านไม่ให้แผนฟื้นฟูกิจการผ่าน อันจะมีผลทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการแก้ไขหลักการของกฎหมายในเรื่องมติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้เสียใหม่ โดยในหลักการนี้บังคับให้แผนต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากเจ้าหนี้ ทั้งในส่วนของจำนวนหนี้ และจำนวนคนของเจ้าหนี้ในกลุ่ม จึงทำให้เกิดกระบวนการที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้รายย่อยอยู่บ้าง

๒. มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการเห็นชอบแผนโดยที่ประชุมเจ้าหนี้อีกชั้นหนึ่ง โดยยึดหลักการ ๓ ประการ คือ

(๑) หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ให้แผนฟื้นฟูกิจการต้องกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้กลุ่มเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

(๒) หลักการชำระหนี้ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประมาณการและประเมินสินทรัพย์ของกิจการ โดยวางหลักว่า หากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จผลจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

(๓) หลักการไม่ทำให้เจ้าหนี้อันริบสิทธิเสียเปรียบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายจำต้องเข้าร่วมในการฟื้นฟูกิจการ และมีผลทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการมีลักษณะเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในคราวเดียวกัน มิใช่เพียงเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเป็นการสร้างหลักการของกฎหมายล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติของรัฐธรรมณูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมณูญรับรองไว้ด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหมายเหตุของพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยเช่นกัน

๓. เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตในการที่ขอให้ศาลส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย การที่เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ไม่ยอมรับมติดังกล่าว มีลักษณะเช่นบุคคลที่ไม่ยอมรับในหลักการ ซึ่งหากตนเองจะถือว่าหลักการดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ เจ้าหนี้รายที่ ๑๕๒ ก็ควรจะได้หยิบยกขึ้นให้ศาลส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยตั้งแต่ต้นแล้ว มิใช่รอจนกระทั่งแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากประเด็นตามคำร้องทั้งสาม เป็นประเด็นเดียวกัน คือ อ้างว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลล้มละลายกลางจะใช้อำนาจบังคับคดีซึ่งคู่ความเห็นว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้ และรวมคำร้องทั้งสามไว้วินิจฉัยเป็นคดีเดียวกัน

พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานในคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ